

*Επιστημονικό Διακρατικό Συνέδριο Ελλάδας -
Κύπρου*

«ΜΑΖΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣ»

Σχέδιο Δράσης της Επιτροπής Αγωγής Υγείας
και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας και
Σχέδιο Δράσης ΔΡΑ.Σ.Ε

Δημοτικό Σχολείο Λεμεσού Δ' (Κύκλος Α')

Μαργαρίτα Μωυσή

Β.Δ. Δημοτικής – Λειτουργός ΠΑ.ΒΙ.Σ.

Το σχολείο μας...

- Δ' Δημοτικό Σχολείο Λεμεσού
- Διευθύντρια: κ. Θέκλα Σταύρου
- Κύκλος Α' (τάξεις Α', Β' και Γ')
- Αναπτυσσόμενη περιοχή κοντά στο κέντρο της πόλης
- 130 μαθητές/μαθήτριες (47 μαθ. ΜΕΒ από 13 χώρες)
- Σχολείο ΔΡΑ.Σ.Ε.
(Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης)
- Προαιρετικό Ολοήμερο Σχολείο (ΠΟΣ)

Το πρόγραμμα «Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης+ (ΔΡΑ.Σ.Ε.+)»

Συγχρηματοδοτούμενα έργα του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ), από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (2021-2027).

Στόχος: η αναβάθμιση του εκπαιδευτικού μας συστήματος, μέσα από την εφαρμογή στοχευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Επιλογή σχολείων στη βάση συγκεκριμένων αντικειμενικών και μετρήσιμων κριτηρίων.

ΣΤΟΧΟΙ:

- Διασφάλιση της κοινωνικής πρόνοιας και στήριξης των οικονομικά ασθενέστερων ομάδων του πληθυσμού.
- Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, με τον περιορισμό του κινδύνου κοινωνικής περιθωριοποίησης και αποκλεισμού.
- Στήριξη των μαθητών/τριών με μεταναστευτική βιογραφία.
- Βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.
- **Μείωση της σχολικής αποτυχίας, παραβατικότητας, πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.**
- Ενίσχυση δυνατότητας συμμετοχής των μαθητών/μαθητριών σε εναλλακτικές μορφές εκπαίδευσης.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΥΛΩΝΕΣ ΔΡΑ.Σ.Ε.

1. Επιχορήγηση προγραμμάτων και δράσεων μέσω της ΕΑΥΠ Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πολιτότητας (σχέδιο δράσης)
2. Επιχορήγηση προγραμμάτων και δράσεων μέσω της σχολικής Εφορείας ή της κοινότητας
3. Προγράμματα ενισχυτικής διδασκαλίας προς τους μαθητές. Δεύτερος δάσκαλος/δασκάλα στην τάξη (44 ώρες συνδιδασκαλίας)
4. Προγράμματα ενισχυτικής διδασκαλίας προς τους μαθητές με μεταναστευτική βιογραφία. (40 ώρες ΜΕΒ, 2 αίθουσες)
5. Προσφορά υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής στήριξης (κλινικός και συμβουλευτικός ψυχολόγος στο σχολείο μας)
6. Προγράμματα εναλλακτικής εκπαίδευσης σε κοινότητες της Κύπρου
7. Υποστήριξη των σχολείων με τεχνολογικό εξοπλισμό.

Το σχολείο μας συμμετέχει σε προγράμματα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου (Π.Ι.)

1. Πρόγραμμα Παρατηρητηρίου για τη Βία στο Σχολείο (ΠΑ.ΒΙ.Σ.), **«Πρόληψη και Διαχείριση Σχολικού Εκφοβισμού»** - εκπαίδευση εκπαιδευτικών για εφαρμογή του προγράμματος στο μαθητικό πληθυσμό.
2. Υποστήριξη Επαγγελματικής Μάθησης (Υ.Ε.Μ. του Π.Ι.) Θέμα: Πρακτικές ενεργοποίησης και συμμετοχής όλων των παιδιών στο μάθημα με στόχο τη βελτίωση της παραγωγής γραπτού λόγου.
3. Δίκτυο σχολείων Φιλαναγνωσίας
4. Δίκτυο σχολείων για τη διαφοροποιημένη διδασκαλία

Διάγνωση αναγκών και στόχος σχεδίου δράσης

Εργαλείο διάγνωσης αναγκών της ΥΕΜ: Πρώτη ανάγκη αναδείχθηκε η...

«Διαχείριση προβλημάτων οριοθέτησης συμπεριφοράς και συγκρούσεων εντός και εκτός τάξης» (11/16 εκπαιδευτικοί)

Κοινός Στόχος:

Σχέδιο Δράσης για το ΔΡΑΣΕ και

Σχέδιο Δράσης της Επιτροπής Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας:

ΚΟΙΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: **Η προώθηση της αξίας του ΣΕΒΑΣΜΟΥ (προς εαυτό, άλλους, κανονισμούς και όρια, περιβάλλον) και ανάπτυξη ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗΣ, (ως παράγοντες προστασίας για τη βία και σχολικό εκφοβισμό).**

Σχέδιο Δράσης της Επιτροπής Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας

(μέρος του Ενιαίου
Σχεδίου Δράσης
Βελτίωσης της
Σχολικής Μονάδας)

Ολιστική προσέγγιση

- Μαθητές και μαθήτριες
- Εκπαιδευτικοί
- Άλλο προσωπικό του σχολείου
- Γονείς-κηδεμόνες
- Ευρύτερη κοινότητα (Οικεία Επιθεωρήτρια, οργανισμοί – φορείς, γειτονικά σχολεία, κ.α.)

Επίπεδο εκπαιδευτικών

Εκπαιδεύσεις εκπαιδευτικών σε διπλή συνεδρία προσωπικού (ΠΑ.ΒΙ.Σ.)

Παρακολούθηση Διαδικτυακών επιμορφώσεων για τις Επιτροπές Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας

Συμμετοχή εκπαιδευτικών στο focus group του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Erasmus+, BONDS - sustainable skills Building tOwards preveNtion and management of Delinquent behaviors at Schools KA220-SCH (μέσω Π.Ι.)

Εκπαιδεύσεις από Λειτουργό Υ.Ε.Μ. και παρακολούθηση διάλεξης για τη διαχείριση τάξης μέσω ΥΕΜ από καθηγητή Π.Κ.

1. Εκπαιδεύσεις εκπαιδευτικών στο πλαίσιο του προγράμματος ΠΑ.ΒΙ.Σ.
2. Στήριξη από Λειτουργό ΥΕΜ
3. Διάλεξη για Διαχείριση Τάξης από καθηγητή του Π.Κ μέσω ΥΕΜ

Σε επίπεδο γονέων/ κηδεμόνων:

Ενημέρωση για το σχέδιο δράσης μετά την
παρκολούθηση θεατρικής παράστασης

Βιωματικό για γονείς

Ενημέρωση μέσω ανακοίνωσης για το
σχέδιο δράσης και την Επιτροπή Αγωγής
Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας

Συνεργασία με Σύνδεσμο Γονέων

• Σε επίπεδο άλλου προσωπικού του σχολείου:

Πρόγραμμα Παρατηρητηρίου για τη Βία στο Σχολείο (ΠΑ.ΒΙ.Σ.) «Πρόληψη και Διαχείριση Σχολικού Εκφοβισμού»

- 3-4 εκπαιδεύσεις εκπαιδευτικών σε διπλή συνεδρία προσωπικού
- Παρουσίαση σε γονείς-κηδεμόνες

Εγχειρίδιο: 4 Θεματικές Ενότητες:

- I. Αναγνώριση συναισθημάτων και διαχείριση θυμού.
- II. Αναγνώριση και διαχωρισμός εκφοβιστικής συμπεριφοράς από άλλα είδη συγκρούσεων
- III. Ευαισθητοποίηση και απόκτηση ενσυναίσθησης
- IV. Εντοπισμός πιθανών τρόπων αντιμετώπισης του σχολικού εκφοβισμού

Η εκπαίδευση των μαθητών

Σε επίπεδο τάξης:

1. Α. ο/η εκπαιδευτικός της τάξης- επισκέπτες εκπαιδευτικοί – έχουν επιλογή δραστηριοτήτων από τις Ενότητες)

2. Δραστηριότητες που πρέπει να γίνουν σε όλες τις τάξεις.

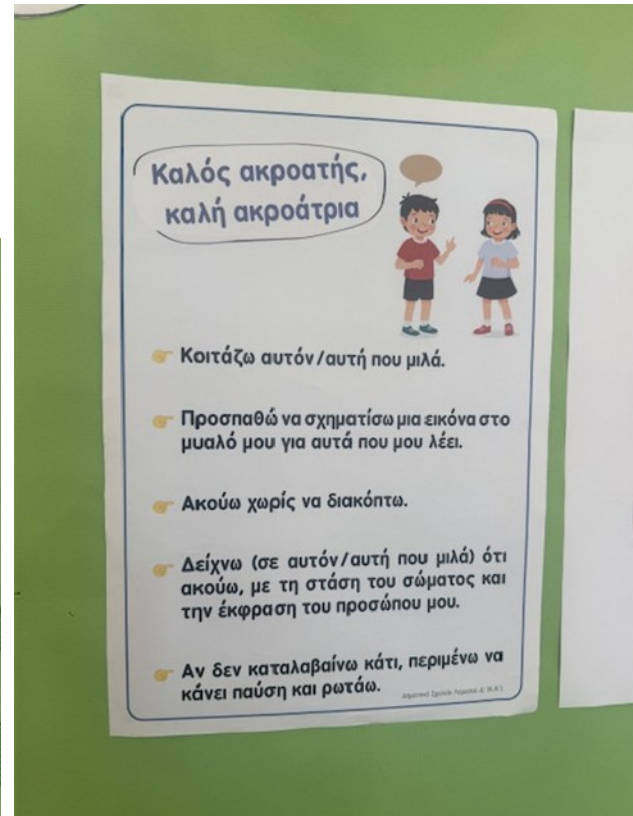
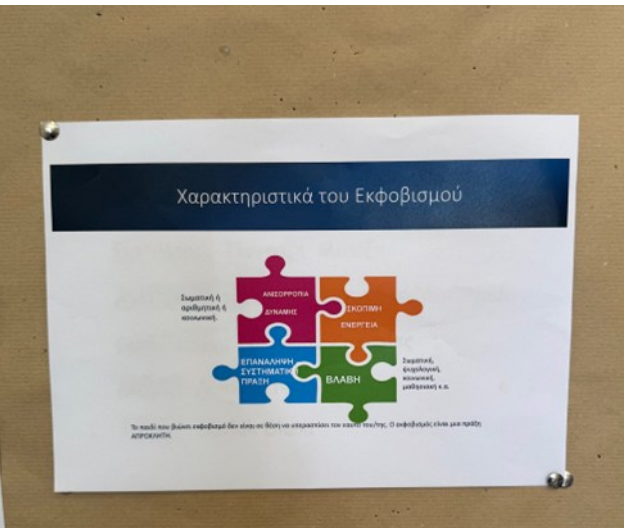
- Power Point συναισθημάτων
- Το φανάρι του θυμού
- Καλός ακροατής
- Χαρακτηριστικά εκφοβισμού
- Γωνιά Ηρεμίας

Σε επίπεδο σχολείου:

Ημέρες αφιερωμένες σε μια θεματική (κυρίως δουλειά στην τάξη)

Ημερίδες – όλες οι τάξεις περνούν από διάφορους σταθμούς.

Σε επίπεδο τάξης (κοινές)

Ενέργειες που υλοποιήθηκαν στο σχέδιο δράσης

- Ημέρα ευαισθητοποίησης για τον Σχολικό Εκφοβισμό
- Ημερα σεβασμού διαφορετικότητας
- Παρουσίαση βιβλίου από συγγραφέα
- Εθελοντισμός καντίνα- βιβλία- Δέντρο καλοσύνης,
- Ενημέρωση συνδέσμου γονέων
- Εκπαίδευση δασκάλων
- Εκπαίδευση άλλου προσωπικού
- Θέατρο – μαθητές-εκπαιδευτικοί –γονείς/κηδεμόνες
- Ευαισθητοποίηση για αδέσποτα ζώα
- Εθελοντισμός
- Bucket Drumming
- Bricks for Kids
- Junior Achievent - Παραγωγικότητα
- Ημερίδα για τη φιλία

Ημέρα ευαισθητοποίησης για τον Σχολικό Εκφοβισμό

Θεατρική παράσταση από το Θέατρο «Παρασκήνιο» στο σχολείο μας με θέμα τον Σχολικό Εκφοβισμό.

- Παρακολούθησαν: μαθητές/μαθήτριες, εκπαιδευτικοί και υπόλοιπο προσωπικό, ονείς/κηδεμόνες

Μετά την παράσταση:

- Συζήτηση με συγγραφέα
- Συζήτηση με την εκπαιδευτικό και Λειτουργό ΠΑ.ΒΙ.Σ (Ορισμός και χαρακτηριστικά εκφοβισμού)
- Ενημέρωση γονέων/κηδεμόνων για το Σχέδιο Δράσης της Επιτροπής Αγωγής Υγείας και Πρόληψης της Ενδοσχολικής Βίας:
- Πρόγραμμα ΠΑΒΙΣ
- Δραστηριότητα Γονείς-παιδιά – δημιουργία Εκφοβισμοπαγίδας

Ημέρα αφιερωμένη στην
ευαισθητοποίηση για τον
Σχολικό Εκφοβισμό

Θέατρο
Ενημέρωση
γονεών/κηδεμόνων και
κοινή δραστηριότητα με τα
παιδιά

Ημέρα
αφιερωμένη στον
σεβασμό της
διαφορετικότητας -
μοναδικότητας

Βιωματικό στις Γ' τάξεις από τον Οργανισμό **Hope for Children** για τη διαφορετικότητα

Επεξεργασία σύντομης ταινίας ή κειμένου στις τάξεις με το εν λόγω θέμα.

Στη Β' τάξη βιβλιοπαρουσίαση από τη συγγραφέα του βιβλίου «Τα λαστιχένια παπούτσια» για τη μοναδικότητα.

Παραγωγή υλικού από κάθε τάξη, ανάλογα με το μάθημα που έγινε.

Ημέρα αφιερωμένη στον σεβασμό της
διαφορετικότητας - μοναδικότητας

Ημέρα αφιερωμένη στον σεβασμό της διαφορετικότητας – μοναδικότητας Παραγωγή υλικού

Δράση: Ενεργά
διαλείμματα
Σεβασμός στους
κανονισμούς -
όρια

Δράση: Εθελοντισμός – πράξεις καλοσύνης

Βοηθώ στη σειρά για το κυλικείο

Δράση: Εθελοντισμός (πράξεις καλοσύνης)
Διαβάζω βιβλία στις μικρές τάξεις

Δράση: Δεντράκι καλοσύνης

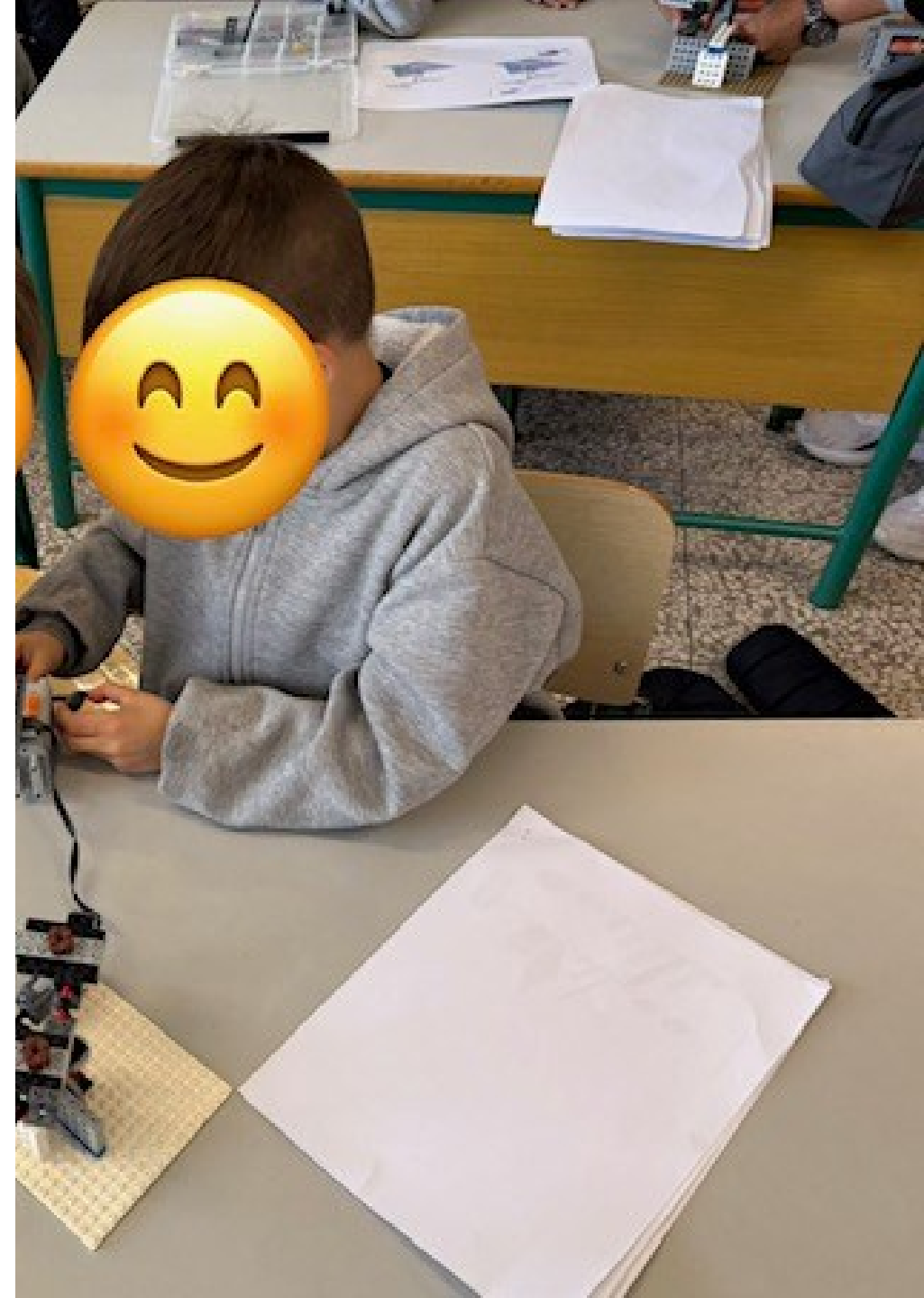
Δράση: «Η ιστορία της Ντίνας»
Σεβασμός
(περιβάλλον, ζώα) – ανάπτυξη
ενσυναίσθησης)

Επίσκεψη της προέδρου
συμβουλίου Καταφυγίου σκύλων
Dog Valley, και παρουσίαση για
τα αδέσποτα σκυλιά και τα
καταφύγια ζώων.

Άλλες δράσεις ομαδικότητας συνεργασίας

- Bucket drumming (όλες οι τάξεις) photos
- Bricks for kids

Ημερίδα για τη φιλία

- Παρακολούθηση ταινίας «το δέντρο που έδινε» παρουσίαση power point για την επεξεργασία του θέματος της φιλίας. (Ομαδική αφίσα τάξης, κάρτες με λεζάντα για φιλία).
- Σταθμοί (όλες οι τάξεις, κυκλικά)
- 1. Παιχνίδι Ομαδικότητας και συνεργασίας φωτο
- 2. Κοινωνικοποίηση μέσω παραδοσιακού χορού φωτο
- 3. Διασκεδαστικές δραστηριότητες παρέας και δημιουργία πανό φωτο
- 4. Συγκέντρωση όλων, αξία της φιλίας, αλυσίδα φιλίας όλο το σχολείο φωτο
- 5. Οι Γ' τάξεις: κάρτες φιλίας και βραχιολάκι φιλίας (ανταλλαγή) φωτο

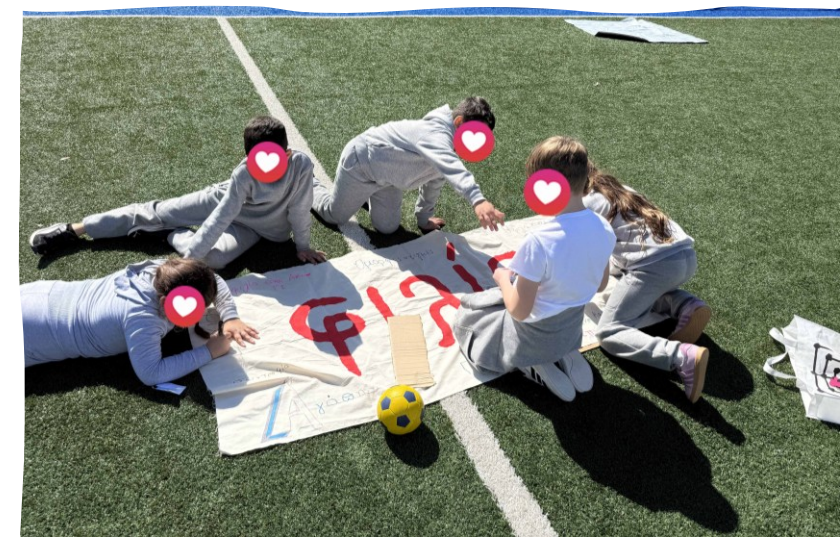
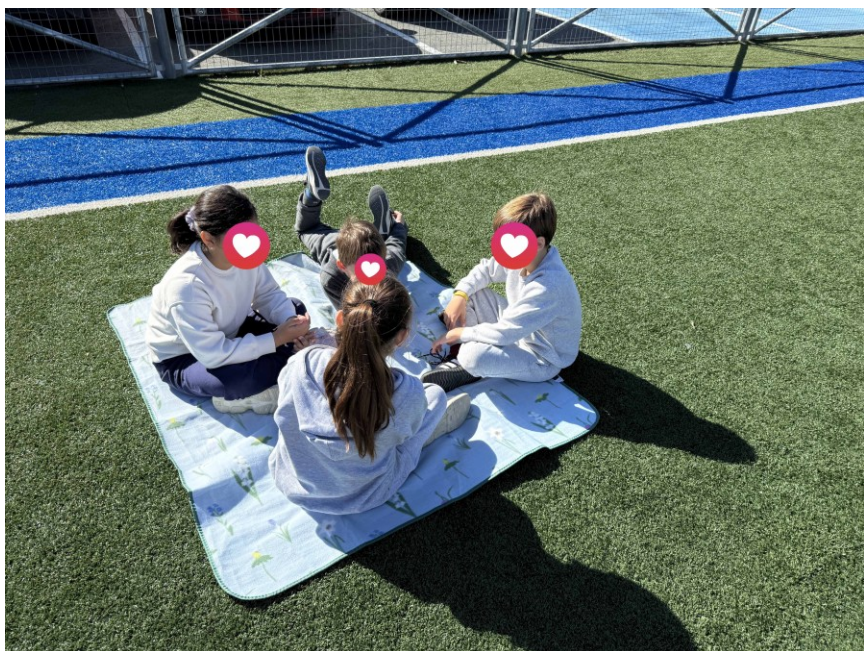

Σταθμός 1: Παιχνίδι Ομαδικότητας και συνεργασίας

Σταθμός 2:
Κοινωνικοποίηση
μέσω
παραδοσιακού
χορού

Σταθμός 3: Διασκεδαστικές δραστηριότητες φιλίας και δημιουργία πανό

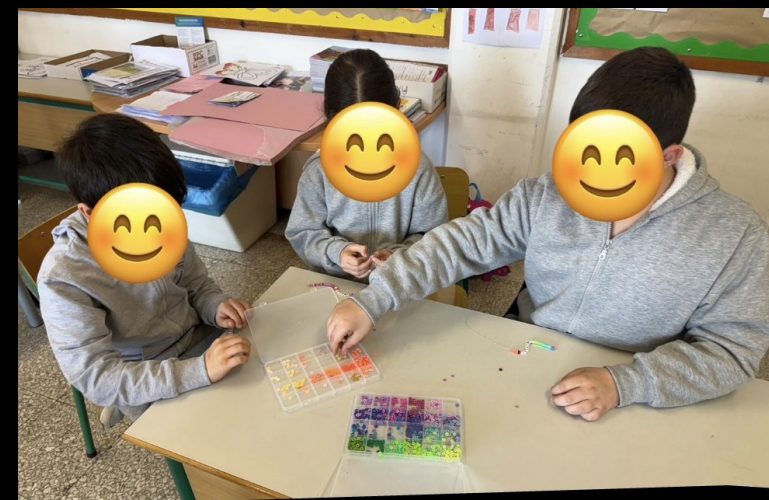

Κλείσιμο Ημερίδας:

1. Αφίσες για τη φιλία

2. Αλυσίδα φιλίας

3. Γ' τάξεις βραχιολάκι φιλίας και κάρτα φιλίας

Άλλο υλικό που παράχθηκε... Αφίσες, πανό.

Αξιολόγηση Σχεδίου Δράσης

Συντρέχουσα – αναστοχασμός σε συνεδρίες μετά από δράσεις.

- Μέχρι τώρα προτείνονται οι εξής αλλαγές:
- Να γίνουν κοινοί κανονισμοί τάξης για όλες τις τάξεις.
- Τερματισμός – επανασχεδιασμός ενεργών διαλειμμάτων
(Θα διδάξουν τα παιχνίδια οι Γ' τάξεις στις Α' και Β' τάξεις).

Τελική αξιολόγηση:

- Αναστοχασμός εκπαιδευτικών για συμπεριφορά παιδιών και για πιθανή μείωση συγκρούσεων ή καταγγελιών για παραβατική συμπεριφορά.
- Αναστοχασμός παιδιών.
- Πιλοτικά: Ερωτηματολόγιο ενσυναίσθησης, Basic Empathy Scale (BES; Jolliffe & Farrington, 2006), Προσαρμογή από Stavrinides, P., Georgiou, S., & Theofanous, V. (2010). Bullying and empathy: A short-term longitudinal investigation.

Περαιτέρω δράσεις

- Σε επίπεδο τάξης
- «Κύκλος Συζήτησης» συστηματικά σε όλες τις τάξεις
- Ημερολόγιο καλών πράξεων (εθελοντισμού) τάξης
- Δικαιώματα του παιδιού

Σε επίπεδο σχολείου

- Συνεργασία με γειτονικό σχολείο – κοινή Ημερίδα με παιχνίδια συνεργασίας
- Επίσκεψη Επιτρόπου για τα δικαιώματα του Παιδιού (2 Απριλίου 2026)
- Βιωματικό Εργαστήρι στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Λεμεσού και βιωματικό σε εργαστήρι υφαντικής
- Εναλλακτική μάθηση – Επίσκεψη σε χωριό της Λεμεσού

Προγραμματισμός νέας σχολικής χρονιάς

- Αίτημα για συμμετοχή σχολείου στο πρόγραμμα για «Πρόληψη και διαχείριση των σχολικών συγκρούσεων (επόμενη σχολική χρονιά)
- Αίτημα για συνεργασία – επιμόρφωση- διαλέξεις από ειδικούς στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, Nearolis University και πιθανόν από άλλα πανεπιστήμια της Κύπρου
- Αίτημα για συμμετοχή εκπαιδευτικών στις εκπαιδευσεις κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα BONDS, Erasmus+ (μέσω Π.Ι)
- Ερωτηματολόγιο ενσυναίσθησης (πριν και μετά εφαρμογή σχεδίου δράσης) Basic Empathy Scale (BES; Jolliffe & Farrington, 2006), Προσαρμογή από Stavrinides,.
- Ερωτηματολόγιο για τη συμπεριφορά και χαρακτηριστικά παιδιών – που αναπτύχθηκε από τον Δρα Κώστα Φάντη του ΠΚ και το Εργαστήριο Αναπτυξιακής Ψυχοπαθολογίας, Π.Κ.) (γονείς – εκπαιδευτικοί)

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!